

De verschijning van Christus

Nu kerkelijke instituten steeds verder afbrokkelen, houdt een groeiend aantal christenen zich bezig met het bestuderen van de Bijbel. Zij hebben de bril van de traditie afgezet en zijn de Schrift met nieuwe ogen gaan lezen. Velen hebben oog gekregen voor het Joodse karakter van het Oude en Nieuwe Testament. Toch is er ook sprake van een toenemende verwarring, waar het de toekomst van kerk en Israël betreft. Sommigen keren zich niet alleen tegen de traditionele vervangingstheologie, maar ook tegen de toekomstverwachting van het premillennialisme, die onder invloed van het 19e eeuwse Réveil in Nederland is opgekomen en wordt uitgedragen door bladen als *Het Zoeklicht* en de *Bode des Heils in Christus*. Eén stroming wordt gekenmerkt door het feit dat men van een Bijbels begrip, de “verschijning van Christus”, een uitleg geeft die van de gangbare interpretatie afwijkt. In onderstaand artikel heb ik geprobeerd om een samenvatting van hun opvattingen te geven, en te onderzoeken in hoeverre die recht doen aan het onderwijs van de apostel Paulus.

Samenvatting

Over het Griekse woord *epiphaneia* (Nederlands: “verschijning”) wordt er het volgende beweerd¹:

1. Toen het volk Israël (niet alleen in het land, maar ook in de diaspora) de boodschap van de opgestane Messias afwees (Hand. 28:25-28), brak er een nieuwe fase in het Godsbestuur aan, het “rentmeesterschap van de genade van God” (Efe. 3:1-9). Gelovigen van nu, die leven in een tijdperk waarin God zich richt tot de volken (Hand. 28:28), hebben een andere hoop dan de gelovigen van de eerste generatie na de opstanding van Christus.
2. In brieven die hij schreef nadat Israël het koningschap van Christus had verworpen (Efeze, Filippenzen, Kolossenzen, Filémon, 1Timotheüs, Titus, en 2Timotheüs) spreekt Paulus nooit over de komst (Gr. *parousia*) of het komen van de Heer. Hij houdt de ontvangers van die brieven niet meer voor dat zij “Gods Zoon uit de

¹ Voor deze samenvatting van een betrekkelijk nieuwe, op Bijbelteksten gebaseerde toekomstvisie heb ik gebruik gemaakt van de volgende documenten: Tom L Ballinger, *What is your hope?*, www.heavendwellers.com; Brian R Kelson, *The Appearing of Christ: Exposing the Traditional Rapture* (Ebook freely available from the author's website); Anke Pronk, *Drie groepen uitverkorenen in het Koninkrijk van God*. pronk-stukjes.nl; Otis Q Sellers, *Wat betekent epiphaneia?* [Seed & Bread No.37] Word of Truth Ministry; en Denijs van Zuijlekom, *Verwachten wij een opname?* TextVision, Leiden 2002. Ik hoop de bedoelde visie in 5 punten adequaat te hebben weergegeven. Eventuele onjuistheden of onvolledigheden kunt u per e-mail aan mij doorgeven.

hemelen mogen verwachten”, wat hij nog wel schreef aan de Thessalonicenzen (1 Thess. 1:9). In plaats daarvan spreekt hij over de verschijning (Gr. *epiphaneia*) van de Messias. Daar mogen de gelovigen van nu naar uitzien.

3. Paulus spreekt in die latere brieven niet over een verschijning van Christus op aarde, maar over een verschijning van Christus in de hemel. Beter gezegd: een verschijning in het “overhemelse” (Efe. 1:3), een gebied “ver boven alle hemelen” (Efe. 4:10), het hemelse gewest met de allergrootste heerlijkheid. Voor die verschijning hoeft Christus de hemel niet te verlaten.
4. Bij die verschijning zal Christus niet zichtbaar worden voor mensen (de aardbewoners), maar voor hemelwezens, in het bijzonder de hemelse machten.
5. De verschijning houdt in dat de groep gelovigen die het Lichaam van de Messias vormt, in haar geheel aan het verheerlijkte Hoofd wordt verbonden en samen met dat Hoofd zichtbaar wordt in de hemelse heerlijkheid. Het houdt in dat “de Gemeente boven wordt ontvangen in heerlijkheid en daar gemanifesteerd wordt met Christus, in de hemelse gewesten”. Dit heilsfeit zal plaatsvinden (eeuwen)lang vóór de grote verdrukking en het optreden van de antichrist (de wetteloze, of de mens van de zonde) in het land Israël.

Toetsen

Schrijver dezes voelt geen enkele behoefte om zich in welke traditie dan ook te scharen. Het enige dat voor hem telt, is: “Wat staat er geschreven? Wat heeft God gezegd?” Om bovenstaande gedachtengang te toetsen, kunnen we nagaan wat de Bijbel leert over de verschijning van Christus, en ons daarbij het volgende afvragen:

- a. Wat houdt Zijn verschijning in?
- b. Aan wie zal Christus verschijnen?
- c. Waar en wanneer zal Christus verschijnen?

We zullen ons onderzoek beginnen bij de latere brieven van Paulus, en het pas in tweede instantie uitbreiden naar de rest van het Nieuwe Testament. We treffen het woord “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) dan aan op de volgende 5 plaatsen:

De verschijning van onze Heer Jezus Christus (1 Timotheüs 6:13-16)

“Ik beveel <je> voor God die alles in leven houdt, en voor Christus Jezus die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart tot op de verschijning van onze Heer Jezus Christus, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en

Heer der heren op zijn eigen tijd zal vertonen, Hij die alleen onsterfelijkheid heeft, die een ontoegankelijk licht bewoont, die geen mens gezien heeft of zien kan. Hem zij eer en eeuwige kracht! Amen” (1 Tim. 6:13-16)²

Ad a. Volgens Paulus houdt de door hem genoemde verschijning in dat “de gelukkige en enige Heerser”, de Koning der koningen en Heer der heren, “vertoond” wordt. “Enige Heerser” is in deze tekst een aanduiding van God, Die Eén is (Deut. 6:4) en Die als Enige “alles werkt naar de raad van Zijn wil” (Efe.1:11). God is momenteel onzichtbaar en onbereikbaar, Hij “bewoont een ontoegankelijk licht”. Toch zal Hij eens zichtbaar worden, in Zijn Beeld (Kol. 1:15), in de Persoon van “onze Heer Jezus Christus”. God zal dan verschijnen in Zijn hoedanigheid als “Koning der koningen en Heer der heren”. Zijn Koningschap zal zich dan openbaren.

Ad b. Paulus geeft ook antwoord op de vraag, aan wie Christus bij die gelegenheid zal verschijnen. Niet aan engelen of hemelse machten, maar aan *mensen*. “Geen mens” heeft ooit God gezien of kan Hem zien. Maar toch zal de Enige Heerser binnenkort worden vertoond, doordat Christus zal verschijnen. Op dit moment is God voor mensen nog onzichtbaar, en voor mensen onbereikbaar. Maar wanneer de Messias verschijnt, zullen mensen Hem zien.

Ad c. Op de vraag wanneer Christus zichtbaar zal worden antwoordt Paulus: “op Zijn eigen tijd”, d.w.z. op het tijdstip (Gr. *kairos*) dat de Enige Heerser (God) daarvoor heeft vastgesteld. Tot die tijd moet het gebod dat de apostel in zijn brief had gegeven (“Strijd de goede strijd van het geloof”, 1 Tim.6:12) “onbesmet en onberispelijk” worden bewaard. In de oorspronkelijke tekst van 1 Tim. 6:15 staat niet: “op Zijn eigen tijd”, maar: “op Zijn eigen tijden” (meervoud, Gr. *en kairois idiois*). Blijkbaar zal Christus bij meer dan één gelegenheid verschijnen.

De verschijning van onze Heiland Christus Jezus (2 Timotheüs 1:9-11)

“...God, die ons heeft behouden en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en [de] genade die ons gegeven is in Christus Jezus vóór [de] tijden van de eeuwen, maar die nu geopenbaard is door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood te niet gedaan en leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht heeft door het evangelie, waarvoor ik aangesteld ben als prediker, apostel en leraar <van de volken>” (2 Tim. 1:9-11)

² Bijbelcitaten in dit artikel zijn ontleend aan *Het Nieuwe Testament*. Herziene Voorhoeve-uitgave. Uitgeverij H.Medema, Vaassen 1982.

In het Griekse origineel van 2 Tim. 1:9-11 is er sprake van een dubbelzinnigheid die in de Nederlandse vertaling is verdwenen. De werkwoorden die als “openbaren”, “te niet doen” en “aan het licht brengen” zijn vertaald staan namelijk niet in de voltooid verleden tijd, maar in een tijdloze vorm, de *aoristus*. Wat Paulus schreef kan als volgt worden weergegeven: “maar die nu geopenbaard wordt door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood te niet doet en leven en onvergankelijkheid aan het licht brengt”. Christus is in het *verleden* verschenen, op de Paasmorgen. Door Zijn opstanding uit de doden werd er toen leven en onvergankelijkheid (d.w.z. “onvergankelijk leven”) aan het licht gebracht. Maar bij die gelegenheid deed Hij niet *zelf* de dood te niet, Hij werd immers opgewekt door Zijn Vader, “de Vader der heerlijkheid” (Efe. 1:17), die Hem “aan Zijn rechterhand deed zitten in de hemelse gewesten” (Efe. 1:20). In de toekomst zal Christus wél zelf de dood te niet doen door alle doden te doen opstaan (Joh. 5:28-29). Op de vragen die we ons stelden krijgen we in 2 Tim. 1 de volgende antwoorden:

Ad a. Volgens Paulus houdt de verschijning van Christus in, dat “de dood te niet wordt gedaan en er leven en onvergankelijkheid aan het licht wordt gebracht”. Wanneer Christus verschijnt, komt er “onvergankelijk leven” aan het licht. Er vindt dan een opstanding plaats. Uit 2 Tim. 1:9 blijkt dat het gaat om de opstanding van bepaalde gelovigen. Die ontvangen het ware leven - niet omdat ze dit verdienen (niet op grond van hun “werken”), maar omdat God zich “vóór de tijden van de eeuwen” al had voorgenomen om hun deze genade te bewijzen, en hen tijdens hun sterfelijke bestaan had geroepen met een “heilige roeping”. Op dit moment is hun leven nog verborgen (Kol. 3:3), maar bij Christus’ verschijning zal het zichtbaar worden (Kol. 3:4).

Ad b. Aan wie Christus bij die gelegenheid zal verschijnen, zegt de apostel in 2 Tim. 1:9-11 niet, maar in Kol. 3:4 wordt de indruk gewekt dat het onvergankelijk leven van de gelovigen voor buitenstaanders zichtbaar zal worden, wanneer Christus verschijnt.

Ad c. Op de vraag, waar en wanneer de Messias zal verschijnen, geeft Paulus in 2 Tim. 1:11 evenmin antwoord. Aangezien Christus na Zijn opstanding verscheen aan mensen die zich op aarde bevonden, zou dit ook in de toekomst het geval kunnen zijn. Maar de apostel verschaft ons op dit punt geen nadere informatie.

Zijn verschijning (van God en van Christus Jezus, 2 Timotheüs 4:1)

“Ik betuig voor God en Christus Jezus, die levenden en doden zal oordelen, en Zijn verschijning en Zijn koninkrijk: Predik het woord...” (2 Tim. 4:1)

In de oorspronkelijke Griekse tekst van 2 Tim. 4:1 staat letterlijk: “Ik bezweer je voor (het aangezicht van) God en Christus Jezus, die op het punt staat te oordelen levenden en doden *naar* (Gr. *kata*, d.w.z. “in overeenstemming met”) Zijn verschijning en Zijn koningschap: Predik het woord”. Paulus zet zijn aansporing kracht bij door God en de Messias als getuigen in te roepen. Over Christus Jezus zegt hij, dat Die “levenden en doden zal oordelen, naar Zijn verschijning en Zijn koninkrijk (of: koningschap)”. Daaruit kunnen we het volgende afleiden:

Ad a. Het koninkrijk (of: koningschap, Gr. *basileia*) van Christus volgt op Zijn verschijning. 2 Tim. 4:1 is in overeenstemming met 1 Tim. 6:14-15. Wanneer Christus verschijnt, dan wordt God zichtbaar in Zijn hoedanigheid als de Enige ware Heerser, de “Koning der koningen en Heer der heren”. Bij Zijn verschijning zal de Messias, zo blijkt in 2 Tim. 4:1, levenden oordelen en tijdens Zijn koningschap ook doden. Blijkbaar verschijnt Hij om de wereld te richten (Hij zal immers “levenden oordelen”) en het koningschap dat bij Zijn verschijning aanvangt zal teweeg brengen dat ook de doden worden gericht.

Ad b. Uit 2 Tim. 4:1 blijkt, dat Christus zal verschijnen ten behoeve van “levenden en doden”, dus aan mensen.

Ad c. Aangezien de apostel spreekt over het oordelen van “levenden” mogen we veronderstellen dat de Messias op aarde zal verschijnen. Levende mensen bevinden zich immers op aarde.

Zijn verschijning (de verschijning van de Heer, 2 Timotheüs 4:8)

“Overigens is voor mij de kroon van de gerechtigheid weggelegd, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij in die dag zal geven; en niet alleen mij, maar ook <allen> die Zijn verschijning hebben liefgehad” (2 Tim. 4:8)

In 2 Tim. 4:8 spreekt Paulus over “de erekrans (Gr. *stephanos*) van de gerechtigheid” die de Heer hem op zekere dag zal geven. Met “die dag” doelt de apostel gezien het vervolg van zijn betoog niet op de “tijd van zijn heengaan”, het tijdstip van zijn executie (2 Tim. 4:6)³, maar op de dag van Christus’ verschijning (2 Tim.4:1,8), de dag waarop de Messias levenden en doden zal gaan oordelen. Op die dag zal de Heer Paulus rechtvaardig verklaren en hem eer bewijzen, omdat de apostel tijdens zijn aardse loopbaan “de goede strijd heeft gestreden” en “het geloof heeft behouden” (2 Tim. 4:7). Aangezien Paulus opmerkt dat niet alleen hij op “die dag” de erekrans van de gerechtigheid zal ontvangen, maar allen die de verschijning

³ Sommige christenen beweren dat “die dag” in 2 Tim. 4:8 betrekking heeft op de sterfdag van Paulus. Uit het slot van 2 Tim. 4:8 blijkt echter, dat Paulus niet spreekt over zijn sterfdag maar over de dag van Christus’ verschijning.

van de Heer hebben liefgehad sprak de apostel niet over de dag van zijn terechtstelling. Uit 2 Tim. 4:8 kunnen we het volgende afleiden:

Ad a. Wanneer Christus verschijnt, dan verschijnt Hij als “de rechtvaardige Rechter”. 2 Tim. 4:8 is met 2 Tim. 4:1 in overeenstemming. Zodra Christus verschijnt, begint Hij levenden en doden te oordelen. Dat oordeel houdt voor gelovigen geen veroordeling in, maar rechtvaardiging en eerbetoen. De toekomstige kransdragers zijn gelovigen die naar Christus’ verschijning hebben uitgezien, omdat ze net als de Psalmdichters verlangden naar het moment waarop God het onrecht in de wereld zou gaan rechtzetten - ook het onrecht van Paulus’ terechtstelling.

Ad b, c. In 2 Tim. 4:8 wordt niet gezegd aan wie, waar en wanneer Christus zal verschijnen. Maar uit het feit dat Christus bij Zijn verschijning levenden zal oordelen (2 Tim. 4:1), blijkt dat Hij op aarde zal verschijnen aan levende mensen.

De verschijning van de heerlijkheid van onze grote God (Titus 2:13)

“Wij... zouden leven... in de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus, die zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle wetteloosheid verlost en zichzelf een eigen volk reinigde, ijverig in goede werken” (Tit. 2:13)

Ad a: Wanneer Jezus Christus verschijnt, dan wordt volgens Paulus “de heerlijkheid van onze grote God en Heiland” zichtbaar en dan wordt “de gelukkige hoop” werkelijkheid. Het Nederlandse begrip Heiland betekent “heelmaker”, en is een weergave van het Griekse woord *sotèr*. In andere Bijbelteksten is het als “redder”, “verlosser” of “behouder” weergegeven. De heerlijkheid van onze grote God in Zijn hoedanigheid als Heiland houdt in, dat Hij Zijn schepselen redt en dat die redding zichtbaar wordt. Van de “gelukkige hoop” waarover Paulus spreekt geeft de apostel dan ook de volgende omschrijving: Omdat Jezus Christus zichzelf voor ons gegeven heeft (door zich vrijwillig te onderwerpen aan de kruisdood) zal God eens een “eigen volk” hebben dat van “alle wetteloosheid” is verlost, geheel van zonde is gereinigd, in staat is tot het verrichten van goede werken en daarin volmaakte ijver aan de dag legt. Naar die toekomst mogen gelovigen uitzien, en het is een “gelukkige hoop” omdat deze verwachting bij de verschijning van Christus werkelijkheid zal worden.

Ad b, c. Ook in Tit.2:13 wordt niet gezegd aan wie, waar en wanneer Christus zal verschijnen.

Eerdere brieven

Wie beweren dat de gelovigen van nu een andere hoop hebben dan de eerste christenen gaan voorbij aan het feit dat het Griekse woord *epiphaneia* (“verschijning”) niet alleen in de brieven aan Timotheüs en Titus maar ook in één van de eerste brieven van Paulus voorkomt. Omdat we elke Bijbeltekst over een “verschijning” van Christus in ons onderzoek willen betrekken, moeten we ook aan die passage aandacht schenken.

De verschijning van Zijn komst (2 Thessalonicenzen 2:8)

“En dan zal de wetteloze geopenbaard worden, die de Heer <Jezus> zal verteren door de adem van Zijn mond en te niet doen door de verschijning van Zijn komst” (2 Thess. 2:8)

In 2 Thess. 2:8 noemt Paulus zowel de *epiphaneia* als de *parousia*, en hij koppelt die twee begrippen aan elkaar. We kunnen uit 2 Thess. 2:8 het volgende afleiden:

1. De *epiphaneia* (verschijning) van Christus is een aspect van Zijn *parousia* (komst), want de apostel spreekt over “de verschijning van Zijn komst”.
2. De woorden *epiphaneia* en *parousia* werden in de tijd van Paulus gebruikt voor een bezoek van de keizer aan een Romeinse provincie, of de regeerperiode van een stadhouder over een Romeins gewest. Wanneer zo’n machthebber per schip aankwam en voet aan wal zette, was dit zijn “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) in zijn rijksgedebied. Met die verschijning begon zijn aanwezigheid in de provincie, die verscheidene dagen, maanden of jaren kon duren. De periode van zijn aanwezigheid in de provincie, of “komst” naar de provincie, werd aangeduid als zijn *parousia*. Om een oneerbiedige vergelijking te maken: Wanneer Sinterklaas met de stoomboot aankomt, is dat zijn *epiphaneia* in Nederland, en het begin van zijn *parousia*. De *parousia* van Sinterklaas duurt vanaf zijn intocht (in de tweede helft van november) tot 6 december, waarna de goedheiligman zich weer voor een jaar in zijn bisschoppelijk paleis in Spanje terugtrekt.
3. Voor een Griekse hoorder is iemands *epiphaneia* per definitie het begin van zijn *parousia*. En zo gebruikte Paulus deze termen ook. Zodra Christus verschijnt om Zijn koningschap over de wereld te gaan uitoefenen, bij de *epiphaneia* van Zijn *parousia*, zal Hij de “wetteloze” (2 Thess. 2:8), de “mens van de zonde” (2 Thess. 2:3) of de “zoon van het verderf” (2 Thess. 2:3) met een enkel woord (“door de adem [of: geest] van Zijn mond”) uitschakelen (2 Thess. 2:8). Zó

zal een profetie van Jesaja (Jes. 11:4) in vervulling gaan. Wat Paulus in 2 Thess. 2 beschrijft, heeft Johannes zien gebeuren (Openb. 19:11-21). De Heer zal zeggen: "Grijp hem!" en Zijn tegenstander ("het beest") zal worden gegrepen (Openb. 19:20). Tijdens de verdere *parousia* ("aanwezigheid") van Christus zal die tegenstander zich in de poel des vuurs bevinden.

Voorzichtige conclusies

De toekomstvisie die aan het begin van dit artikel werd samengevat heeft oog voor het feit dat de apostel Paulus in zijn latere brieven een geheimenis onthult dat eeuwenlang verborgen was gebleven. God heeft zich voorgenomen om een groep mensen bijeen te roepen die samen het Lichaam van de Messias zullen vormen, zodat ze op het allernauwst met Christus verbonden zullen zijn (Efe. 3:1-13, 5:22-33). Binnen die gemeente zijn gelovigen uit de volken, d.w.z. de "heidenen", volkomen gelijkberechtigde medeburgers en huisgenoten van de gelovigen uit Israël, d.w.z. de "heiligen" (Efe. 2:11-22).

Maar de aanhangers van de bedoelde toekomstvisie doen ook uitspraken, waarvan ik mij afvraag of ze in de Bijbel terug te vinden zijn. Men zegt bij voorbeeld:

1. In zijn eerdere brieven spreekt Paulus over de komst (of het komen) van de Heer, maar in zijn latere brieven doet de apostel dit niet meer. Dan wijst hij op Christus' verschijning.
2. De wezens die de Messias zullen aanschouwen wanneer Hij verschijnt zijn geen mensen maar hemelse machten.
3. Christus is nu nog verborgen in het ontoegankelijk licht, bij God, waar Hij zit aan Gods rechterhand. Binnenkort zal Hij daaruit te voorschijn komen en in het "overhemelse" zichtbaar worden. Christus zal bij Zijn verschijning niet afdalen uit de hemel. Hij zal verschijnen in de hemelse gewesten.
4. De verschijning van Christus valt niet samen met Zijn komst (of "wederkomst") naar de aarde, maar vindt vele eeuwen eerder plaats.

Sommige Bijbelse gegevens zijn moeilijk in dit schema in te passen. Ik noem er enkele:

1. *Ook in één van zijn eerste brieven (2 Thess. 2:8) spreekt Paulus in verband met Christus al over Zijn "verschijning".* Wanneer de Bijbel

verschillende Griekse of Hebreeuwse woorden gebruikt, mogen we aannemen dat er in de teksten waarin die woorden voorkomen wordt gesproken over verschillende zaken of over verschillende aspecten van één zaak. Maar indien er in verschillende Bijbelteksten hetzelfde woord wordt gebruikt, mogen we veronderstellen dat die teksten op dezelfde zaak betrekking hebben. In de besproken toekomstvisie wordt de verschijning (*epiphaneia*) van Christus totaal losgemaakt van Zijn komst (*parousia*). Tussen beide gebeurtenissen zou er een periode van vele eeuwen verlopen. Op grond van 2 Thess. 2:8 kan men zich afvragen, of zo'n scheiding wel met de Schrift in overeenstemming is. Op deze tegenwerping zou men kunnen antwoorden, dat volgens de oorspronkelijke tekst van 1 Tim. 6:15 "onze Heer Jezus Christus de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op zijn eigen *tijden* (tijdstippen) zal vertonen". Uit het gebruik van een Grieks meervoud (*kairois*) blijkt dat de Heer bij meer dan één gelegenheid zal verschijnen. Het is dus denkbaar dat er in de vroege brieven van Paulus over een andere verschijning van de Messias wordt gesproken dan in de latere. Maar voor die veronderstelling ontbreekt ieder bewijs. En in 1 Tim. 6:15 gaat het vermoedelijk om de verschijningen die in Openb. 19:11-16 en Openb. 20:11-15 worden beschreven. De uitdrukking "Koning van [de] koningen en Heer van [de] heren" (1 Tim. 6:15) vinden we namelijk ook in Openb. 19:16, waar wordt beschreven dat de hemel wordt geopend en de Messias op rechtvaardige wijze oorlog gaat voeren. En in Openb. 20:11 verschijnt Christus als een Vorst die op een "grote, witte troon" zit. Zó zal Hij de enige Heerser voor de tweede maal zichtbaar maken.

2. *Volgens Paulus zal God niet zichtbaar worden voor hemelwezens of hemelse machten wanneer Christus verschijnt, maar voor mensen.* "Geen mens" heeft God ooit gezien, of kan Hem zien, maar wanneer de Messias verschijnt zal God "vertoond" worden (1 Tim. 6:15-16). Als bewijs voor de stelling, dat Christus bij Zijn verschijning zichtbaar zal worden voor de hemelse machten, citeert men Efe. 3:10. In die tekst staat, dat "aan de overheden en de machten in de hemelse [gewesten] door de Gemeente de veelvoudige wijsheid van God bekend gemaakt wordt". Maar volgens Paulus gebeurt dit niet in de toekomst wanneer Christus verschijnt (zoals in de bedoelde toekomstvisie wordt beweerd), maar *nu*, doordat de Gemeente uit alle volken bijeengeroepen wordt. Het woord nu (Gr. *nun*) staat immers in Efe. 3:10, en het Griekse werkwoord *gnorizoo*, dat met "bekendmaken" is vertaald, staat er niet in de toekomstige tijd maar in de aoristus. Efe. 3:10 is dus geen bewijs voor een toekomstige

verschijning van Christus aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten.

3. *De bewering dat Christus bij Zijn verschijning niet uit de hemel zal afdalen, maar zal verschijnen in de hemelse gewesten, is met 2 Tim. 4:1 in strijd.* Volgens Paulus zal de Messias bij Zijn verschijning “levenden oordelen” (2 Tim. 4:1). Om dat te kunnen doen moet Hij op aarde verschijnen, want levende mensen bevinden zich op de aarde. De apostel knoopt in 2 Tim. 4:1 aan bij wat de Here Jezus in Matth. 25:31-46 heeft aangekondigd, en wat Johannes heeft beschreven in Openb. 19:11-16 en in Openb. 20:4.

4. *Voor de bewering dat er tussen de verschijning van Christus en Zijn komst vele eeuwen zullen verlopen, ontbreekt ieder nieuwtestamentisch bewijs.* In 2 Thess. 2:8 verbindt Paulus “verschijning” en “komst” juist aan elkaar! En in zijn latere brieven koppelt Paulus de volgende gebeurtenissen aan de verschijning van Christus: het “vertonen” van de “gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren” (1 Tim. 6:15), het “aan het licht brengen” van leven en onvergankelijkheid door de dood te niet te doen (2 Tim. 1:10), het “oordelen van levenden” (2 Tim. 4:1), het “geven van de krans der rechtvaardigheid” aan allen die naar Zijn verschijning hebben uitgezien (2 Tim. 4:8) en het zichtbaar-worden van de glorie van God als Redder doordat Hij een eigen volk verlost en gereinigd blijkt te hebben (Tit. 2:13-14). Zaken die in eerdere brieven met de komst van Christus worden verbonden, en die volgens Paulus’ latere brieven bij het allereerste begin van die “komst” of “aanwezigheid” zullen plaatsvinden.

Slotwoord: Aan Griekse heidenen uit Saloniki schreef Paulus dat zij zich “van de afgoden tot God hadden bekeerd om [de] levende en waarachtige God te dienen en Zijn Zoon uit de hemelen te verwachten” (1 Thess. 1:9). Als Germaanse heiden wil ik me aan dezelfde opdracht houden en zie ik geen reden om een andere verwachting te koesteren.

* * * * *